రైతులలో సహకార భావ వ్యాప్తి ★★

శ్రీ ఆనందరెడ్డి పంపుసెట్టు ద్వారా తన బావిలోనుండి ఇరుగు పొరుగు రైతుల ఎండిపోతున్న పంటచేలకు అందచేస్తున్నప్పటి దృశ్యం

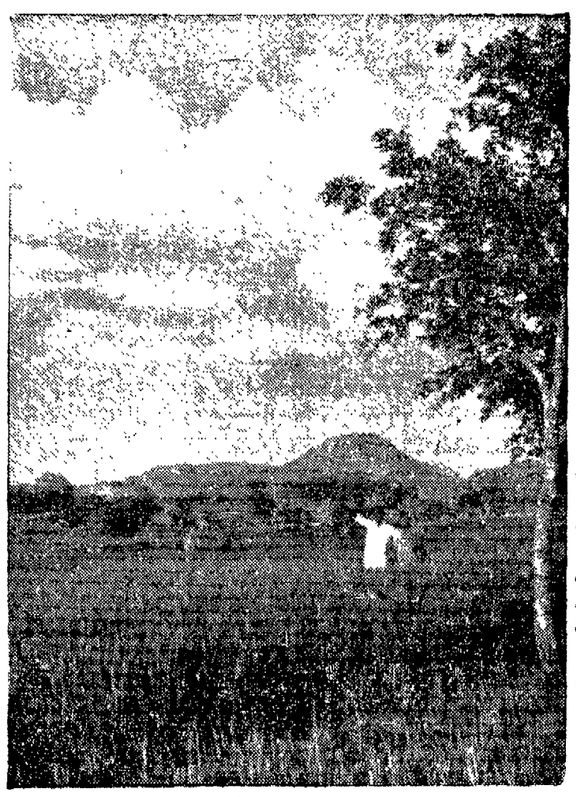

ఏడేళ్ల తర్వాత తన భూమిలో ఏపుగా పండిన పంటను చూచి శ్రీ ఆనందరెడ్డి దంపతులు ఆనందిస్తున్న దృశ్యం

గ్రామీణులచేతనూ సంతోషించదగు ఆనందిరెడ్డి రైతులు సహకార పద్ధతిన వ్యవసాయం చేయ వెళ్ళి బావిదగ్గిర పొలాలు తడి దానికి ఆరాటపడ్డారు. చేసేపని సరే ఆటి పండి ఎండిపోయింది. (శ్రమపడ్డారుగదా పండి బాగుపడాలి

ఉగాది పండుగను ఆనందిరెడ్డి, పూరివారు పండుకుంటే.

పరిశోధన చేయగా చేయుకున్నారు పని సంపత్తు "పండుగలో (పతి అందరి ఆనందాలను అన్నారు తరువాత తిరిగి సుందరం భావన. అది లాల తర్వాత లోలినారిగా పండిన పిచ్చుల తప్పకానికి తగినంత సమస్త వుండి కాని, పిచ్చు సుందరం అభివ్రాయమే అని మరిచి మండి ఆనందాలు (తాగ సహకారి భావం అందని దురాశను పిచ్చుకానికి తగ పోతాడిచు

వాస్తవించింది. సుందరం పైచుపాడి తన బావి నుండి మూడు పంటలు చేసి (పతిపని (పతిపని ఇచ్చినంత మరువారి పండటకు ఇస్తూ "పనిలో ఇతరులకు తోడ్పడితే, చేస్తుపనులను రోత్తుపడతాయి" అన్నదే ఆ రైతుకు అభిప్రాయం.

ఆనందరెడ్డి తన ఇరుగుపొరుగునున్న పరిసరాల పొలములను సర్వేచేసి ఆయన ఏమి చుట్టూరాలను కోర్టు సిద్ధపడింది ఆనందరెడ్డి తన సంపత్తిరం రాబడిలో మూడో వంతు పెద్దసంపత్తిరం నాగుకు, సరోపంపుకు (గామస్థుల అనుసరాలకు, సరోపంపు (గామ పునర్నిర్మాణానికి కేటాయించుకున్నాడు. (గామస్థులు 20 సంవత్సరాలుగా తమ (గామాన్ని పునర్నిర్మించుకోవాలని అనుకుంటున్నారు కోతలలోపల ఈ పునర్నిర్మాణం వారాలు ఇంకా పాడవారే, నీ బావిలోనీళ్ళు ఇంకా పూరువాలని అనుకున్నారు మరి రైతు కొత్త పూరు పట్టడానికి కొంతమేరకు దానం చేయాలి వచ్చేవారికి ఆనందరెడ్డి, సరి ముగ్గురు పోయి "అవి అంతర్యాజీ తెలిపింది" అని ఆయన అన్నాడు ఈ పట్టణంలో

"నీకు తెలుసు రోజులపాటు గాలిలో గిడ్డి పోతలాగ ఏం చేయాలోతే దు కొట్టుకున్నాను. నా అంతర్యాజీ ఏం చెబుతే అలా నడిచు కుంటామనుకున్నాను. "నీ హృదయంలో వ్యాపారం ఇంకో పాడవారే, నీ బావిలోనీళ్ళు ఇంకో పాయాయి నువు 'అవి అంతర్యాజీ తెలిపింది' అని ఆయన అన్నాడు ఈ పట్టణంలో

ఏలో మాట్లాడుతూనే వున్నాడు ఉన్న ఆంతరాన కేవలం ఎంతో పోటీ మధ్య దూరమెంతో అని ఉండుకుల్లేదు "పాతండి. చూచండి అన్నట్టి పాతాడ్డుగా

"పనుటే పనుటే" అన్నాడు శేఖరం ఆశ్చర్యంగా

"ఆగిగో. ఎలా చూస్తున్నాడో వాడు నావంటి" అంటూ కొంత దూరంలో కూడు వాలు తాగుతూ తన పంట అదే పనిగా చూస్తున్న పలకబోటిపడ్డి పక్కతో మాటాడి చేసి.

శేఖరం పిచ్చిపిచ్చిగా నవ్వాడు "పిచ్చిగా మాట్లాడకు. మాటలు జనసంచారం చేయ లేవు? ఇప్పుడే మాట్లాడు రేపు మాట్లాడు అన్నాడు.

"నిజమే" అనుకోలేదు ఉష అలా అనుకోవడం ఆమె సంతోషంలోనే ఎందుకు చూచాడు ఇదేం పెద్ద సమస్యలున్నవి మొగ వాడితో సమానంగా ఆడపిల్లకూడా పరిపోగ పనికి

బయటికి వచ్చాడు "ఎక్కడికి పోదాం ఉండకా" అన్నాడు శేఖరం

"మీ యిష్టం అంది ఉష-ఇంటికి పోదాం" అనటానికి భయపడి అలా ఉరి అనుటకూడా పోయేదాం పద" అన్నాడు శేఖరం తలవూపి తిప్పుతూ.

ఎండి మాయ మయిపోయింది వాతావరణం ఎంతో చల్లగా హాయిగా వుంది. సరా సు స్మగ వున్నపోట కాలు ఆవాడు శేఖరం

"ఎలావుంది?"

"పనుటే?"

"(పతి తి సౌందర్యం" ఇంయిమిండు మజూరా వున్న కొండల్ని, వాటి మధ్య తమా వాగా మెలిచిపోతున్న చేటను చూస్తూ అన్నాడు శేఖరం. నిజానికి ఆ చూపు అతనికి కూడా యిష్ట నమ్మకంగాలేదు.

"నాకు తెలీదు" అంది ఉష

"సుందరమైతే చేట భారతం రాసేవాడు"

"పిచ్చిగా ఆలోచిస్తే పిచ్చిగా తిరిగి సుందరం భావన. అది కాదు. ఇప్పుడు ఇలా ఇలా ఇలా

కారు

(పేజ 5 తరువాయి)

తడులు తెరుచుకుంటాయి. శేఖరం ఆలోచనలు పరిగెడ్తాయి. ఆమె దాన్ని రాగమేది వాలిపోయి "నా కొడుకు అయ్యో ఏమయిపోయాడు దాన్ని పుట్టగానే నన్ను వాడి దగ్గరకు తీసుకుపోరేం. ఎందుకు అల్లుడవకాయ నాకు?" అంటూ గట్టిగా ఏడ్చింది

"ఆ అబ్బాయి నీ కొడుకేనా" అని అడిగాడు డాక్టర్.

"అవునండీ. తండ్రిలేని పిల్లను. నేనే వాడికి అన్నీ యింకా యింకా ఏమయింది వాడికి?"

"ఏ కత్తిపోటు లేదమ్మా మీ అబ్బాయి చనిపోయాడు." అంటూ శేఖరం వంక తిరిగి.... "నారీ శేఖరం": అన్నాడు డాక్టరు.

"ఆ" అంటూ కుప్ప కూలిపోయింది తల్లి ఉష చెవిక్కుడు పిలుచుకుపోయింది. శేఖరం తల తిరిగిపోయింది.

• • •

సిగరెట్టు మీద సిగరెట్టు కాలుస్తూ కిటికీ దగ్గర నిలబడి బయట చెవిన్ స్పేస్‌లోవున్న కారువంక రెప్పలాడ్డం చూస్తున్నాడు శేఖరం. అటుపు రోజులు గడిచిపోయిం తర్వాత.

కారు నడపటంలో ఏనాడేం తప్పు లేదట ఆ క్షణాలే కంగారులో వచ్చి కింద పడిపోయాయట. తనని పడిలేపేశారు.

ఇందులో తప్పు తనదికాదా నిజంగా? ఈ విషయం ఆలోచించే ఓపికలేదు శేఖరానికి తప్పొప్పుల ప్రసక్తి అనవసరం. జరగవలసిన దేదో జరిగిపోయింది తనకు మిగలవలసిన దాన్ని, ఆక్రందనా తనకి మిగిలాయి. ఉష పరిస్థితి తనకంటే అధ్వాన్నం అన్నం తినదు. కాఫీ అయినా తాగదు. ఎప్పుడూ అక్కడే పడుకుని ఏడుస్తూ వుంటుంది—శోకదేవతలా

తనంటే ఎంత అసహ్యం కలుగు కిట్టుకు పోయిందో ఆమె హృదయంలో. వర్తన్న కొద్దీ కాదు కొని, కొన్ని తర్వాత ఒక అమాయక హృదయాన్ని బలిచేసి—ఏమోహం పెట్టుకుని ఆమెతో మాట్లాడితాడీకి?

గేటు తెరుచుకుని ఎవరో లోపలకు వస్తున్నారు. చూశాడు సుందరం. ఒక నిమిషం

అమ్మకము

మావద్ద వాటరు పంపులు, ఫిల్టరు పాయింట్లు, చేదల మోటలు, అమెరికను పేట్రను షెల్లర్లు (స్టాండురాయి) బందరు పేట్రను షెల్లర్లు, ధాన్యం నపరేటర్లు పగైరాలు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

చోడే అప్పారావు
యింజనీరింగ్ వర్క్సు,
పోస్టు బాక్సు నెం. 8, కాకినాడ.

కుష్టారి
భావాజీగారి వరప్రసాదం

సమస్త చర్మవ్యాధులకు ప్రత్యక్షము గుణము లేదని బుజువు చేయువారికి రు. 1,116/- బహుమానము

— పథ్యము లేని గొప్ప మందు —

తుమ్ము, బొల్లి, రాగిపుళ్ళ మేహపొడలు లేక మచ్చలు, సవా మేహ పల్లపొడలు, కిరి మేహము, దురద, పాక్కు, చుమ్ము మొదుగుపారి తిమ్మిరి, చురుకు. మొదలగునవి పంటేవిగా తొలగిస్తే బలమిచ్చును.

సెల మందు సీసా రు. 5-0-0

శ్రీ రామజోగి ఆయుర్వేదనిలయం పిఠాపురం, తూ॥గో॥ జిల్లా.

నారసింహ లేహ్యము

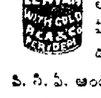

బంగారుతో చేరినది. మేహము, నిస్సత్తువ, అప్పనస్థం, అతిమూత్రం హరించి బలమును వీర్యవృద్ధిని కలిగించును. 20తు. డబ్బి రు. 3-4-0. పోస్టేజి అ 15

పి. సి. ఏ. అండ్ కో., "ఆయుర్వేదసమాజం"
పేరిడేపి :: నెల్లూరుజిల్లా

కుష్ఠు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెర, నవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స: క్యాబలాగు తయారు.
జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డు)
"శాస్త్రరాజ సదనము" గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

కాకినాడలో
అపూర్వము

కాలవ వైపు విలువగల యిండ్ల స్థలము అమ్మబడును ఇందులో మేడమీద నివాసగృహములో పెద్ద ఆఫీసు డిగ్రింగు, మంచి స్థితిలోనున్న రెండు ఏ కాలమైన గిడ్డంగులు, టోటు కెట్టీలు, ఆఫీసు టేబిలుతో ప్రయివేటు రైల్వే సైడింగు, పారిశ్రామిక భవనములు పెట్టేందుకు సుమారు 14 ఎకరముల భూమి కలదు. వివరములకు: బాక్సు నెం. 109, కేరాఫ్ 'ఆంధ్రపత్రిక', మద్రాసు.

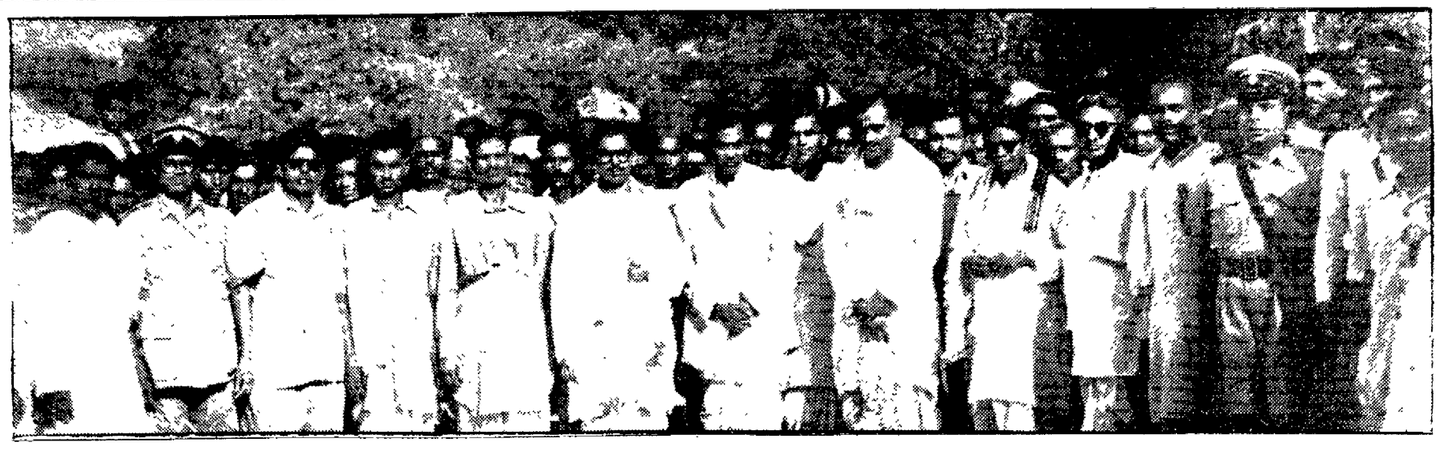

ఆంధ్రరాష్ట్ర వార్షిక మహోత్సవాలలో పాల్గొన్న ఆంధ్ర మంత్రులు, ఇతర పెద్దలు, మహోత్సవ ప్రతినిధులు

గదివాకి సుందరం వచ్చి అతని ప్రక్కన నిలబడ్డాడు.

"ఎన్నాళ్లోయి యీ చిగులు" సుందరం తెరే అంటా: వాడికి విధానమంటే అసలు అర్థం తెలీదు. ఎదుటి వాళ్ళను అర్థం చేసుకోవటం అంతకన్నా తెలీదు. ఒక్క మాటలో వాడు ఉమ్మర్ఖయాం ఆరాధకుడు. ఇది శేఖరం అభిప్రాయం.

"ఇదు చూడినోయి నాయనమ్మ: ఎవర్ని ఉద్దేశించబానిసి యీ చిగులు, ఏం చేశావు నువ్వు నలుగు? ఎవరో కంగారుపడి నీ కారు క్రింద పడిపోతే నీకెందుకు విధానం నువ్వు చంపాలని చంపావా" అన్నాడు. సుందరం కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

శేఖరం అతని వంక చూశాడు "నీకు మనసు అనేది వుంటే అలా మాట్లాడతావురా?" అన్నాడు.

సుందరం నవ్వేశాడు. "జీవితం ఒక సినిమా కాదని విడ్చుకుంటావా?" అన్నాడు ఒక నిమిషం ఆలోచించి, శేఖరం ఏం జవాబు చెప్పలేదు—తెలీక.

"అటువంటప్పుడు సినిమాలో జరిగే సంఘటనలకూ, ఆ సంఘటనల గురించి జరిగే రాద్ధాంత సిద్ధాంతాలకూ నిత్యజీవితంలో జరిగే అన్యాయాలకు లేదు. అది సినిమా. యిదొక జీవితం. పోనీ యింకో విషయం చెప్తాను వింటావా" అన్నాడు సుందరం తిరిగి.

"ఊ"—అన్నాడు బద్ధకంగా శేఖరం.

"మనం రోజూ ఇంకెవరో ముష్టివాళ్ళని చూస్తున్నాం. రియలిస్టిక్ యిస్తున్నాం. రేపోతే మానుకున్నాం. అంతేకాని అయ్యో అని సానుభూతి చూపిస్తున్నామా? ఒక కన్నీటి బొట్టు విడుస్తున్నామా? ఇంతమంది కష్టజీవుల్ని చూస్తున్నాం. వాళ్ళ పెనుక ఎడుపంటి విషాద గాథలు ఇమిడివున్నాయో అలోచిస్తున్నామా? లేదు. కాని ఆరే ఒక నాటకంలో ఒక సినిమాలో ఒక కథలో చిత్రిస్తే చదివి బాధపడతాం. సానుభూతి చూపిస్తాం. మరీ దారుణంగా వుంటే ఏడుస్తాం ఎందుకు? అది కల్పితం కాబట్టి అర్థమయిందా?"

సుందరానికి వాదించటమంటే ఇష్టం. తనో నిజవాది ననుకుంటాడు. ఏ మాత్రం అవకాశం దొరికినా వాదిస్తాడు. బల్లగుద్ది చెప్తాడు. తనని వాదినను దుజువు పరుస్తాడు అంటాడు. అతని స్వభావం అది.

శేఖరం అతనివంక అసహ్యంగా చూశాడు. వీడు మనిషేనా అనే సందేహం ఏర్పడింది అతనికి. మానవత్వాన్ని గురించి, మానవ నైజాన్ని గురించి అంత సీరియస్‌గా అర్థం చేసుకుంటాడా సుందరం?

"నవ్వెల్లా వుండనియ్యి సుందరం" అన్నాడు ఎంతో కష్టం మీద సుందరంతో మాడించి. గిలవాలన్న పరిస్థితిలో లేదు అతను. ఆలోచన్లు వెనక్కి లాగుతున్నాయి.

"అలాగే వుండనిస్తాను. కాని, నువ్వు ఇక్కడుండయినా మారాలి. నీ వయస్సులో ఇటువంటి పిచ్చి వెంగలాలు, వెర్రి ఫజాలూ పెట్టకోవటం ఉత్తమ అవివేకం. నువ్వు పోనీ అంటే ఆ ఆమె ఎలా వుంటుంది? ఆవిడని లాలించి భయాన్ని పోగొట్టవలసిన బాధ్యత నీకులేదా?" అని ఒక క్షణం ఆగాడు. తర్వాత ఏమనుకున్నాడో. "నీ ఇష్టం శేఖరం. స్నేహితుడ్ని కాబట్టి చెప్పవలసింది చెప్పాను. తర్వాత నీ ఇష్టం" అని గబగబ వెళ్ళిపోయాడు. నిలకడలేని మనస్సు.

శేఖరం నిట్టూర్చాడు. మనుష్యులకి ఎదుటి వాళ్ళని అర్థంచేసుకునే శక్తి యింత తక్కువగా వుంటుందేం? అనుకున్నాడు.

తిరిగి మళ్ళీ మొదటికి

ఎంతసేపు? అర్థం లేకుండా.

"ఉపద్రగ్గరకు పోతే అనుకున్నాడు" వెళ్ళి.?

వెళ్ళిం తర్వాత ఏంచెయ్యాలో యిప్పుడే ఆలోచించుకుని పథకం ఏదుంది కాదనుకున్నాడు. ఉషమటంవంక చూడటానికే అతనికి భయం వుమ్మకున్నది కొన్ని గంటల కాలంలో జీవితాలు తారుమారు.

"ఉషా" అన్నాడు ఆమె వెనగ్గా నిలబడి. చాలా భయంలో.

"ఉష" ఎక్కడికో చూస్తున్నది ఏమీలేని ఆలోజు లగాయితూ ఆమె రెయిన్‌కోటు తిని పించేది ఒకే ఒక దృశ్యం. చూస్తేనే.

ఇరవినంక తిరిగింది.

"నామీద కోపమా ఉషా" అన్నాడు శేఖరం బాధగా.

ఆమె రోదు మెడిపింది. "ఎందుకు?"

శేఖరానికి గట్టిగా ఏడవా అనిపించింది కాని పురుషత్వం అడ్డుపడింది "నిజంగా నిజంగా నేను చేసింది తప్పే ఉషా నీమాటల్ని కొంచెమైన లెక్కచెయ్యనేలేదు నీ మాటలు అప్పుడే వినివుంటే?..." అన్నాడు దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంటూ.

"మీరేం చేశారు?"

తప్పు చేశానని బాధపడుతున్న మానవుడ్ని తిట్టటంకన్న సందిగ్ధంలో పెట్టినట్టయితే అంతకన్న శిక్ష యింకోటి వుండదు

"నేనేం చెయ్యలేదా? ఎందుకు చెయ్యలేదు? ఒక అమాయకుడ్ని అన్యాయంగా చంపేశాను" అన్నాడు శేఖరం ఆవేదనలో.

"మీరు చంపారని అనుకున్నారా?"

"నన్ను చంపలేకు ఉషా. ఎలా అనుకుంటాను? యాక్సిడెంటల్‌గా అలా జరిగిపోయింది."

"అయితే, అట్టు చేశానని బాధపడటం దేనికి?" ఉష సూటిగా అడిగింది

శేఖరం ఆ ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యాడు కొంచం సేపయిందర్వాత తెరుచుకుని "నే నంతా ప్యూరియం రెసిపెర్స్ కాదు ఉషా నన్నొదు పంత అపార్థం చేసుకుంటావా?" అన్నాడు.

"నేను మిమ్మల్ని అపార్థం చేసుకునే దంత తెలివిమాలిన దాన్ని కాదు."

శేఖరం ఉష వంక చూశాడు. ఆమె తన వంక చూడడం లేదు చూడలేక! యిష్టంలేక!

"అయితే నువ్వేందు కింత బాధపడుతున్నావు?"

"నేనా?"

"అవును నేను తప్పు చేయలేదని నీకు నమ్మకం వుంటే నువ్వేందు కంత యిబ్బంపోతావు: నా వంకయినా చూడకుండా ఎందుకింత అసహ్యించు కోవటం? తండ్రి ఏమీ కుందా ఎందు కలా కలేక ఉపవాసాలు చేయ్యడం?..."

ఇలా అడిగేటప్పుడు శేఖరం ఎంత బాధపడ్డాడో అతని ఒక్కడికే తెలుస్తుంది ఎదుటి మనిషి ఎంత చూపిస్తే గ్రాహి అయినా హృదయాన్ని చదివే తెలివితేటలు గుర్తుంచే బుంటి ఎదిస్థితికాదు అది.

"మీ ప్రశ్నలకు నేను జవాబు చెప్పలేను."

శేఖరం ఆమెకి కొంచం దగ్గరగా జరిగాడు చెప్పాలి"

ఉష అతన్ని నిటువునా పరిశీలించింది. తర్వాత అడుగుతున్న కళ్ళలో కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ "చెప్పే అవసర మేమీ నాకు లేదను కుంటాను" అన్నది.

శేఖరానికి చిన్న దెబ్బతగిలింది 'కారణం.

"నా స్వభావమదే"

"సరేసరే" అనుకున్నాడు. ఇన్నాళ్ల నన్ను నువ్వు అర్థం చేసుకుంటే యింత మాత్రానికే నన్నుమాట. నీ యిష్టం. నువ్వేలాగయినా చేసుకో"

అతను యీ మాటలు కూడా బయటికి అనలేదు వెనక్కి తిరిగి చరచరా బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ అయిదు రోజులో బయటికి రావడం యిదే మొదటి సారి. ఈ నూట యిరవై గంటలూ కాలంలో సంబంధం లేకుండా గడిపాడు శేఖరం. మామూలు అలవాటు ప్రకారం పైకి మాడుదామటం చేరివైపు చూడు కున్నాడు కర్టెనుపై వుంటేగా అయిదు రోజుల్నుంచీ తను పట్టుతెలిసి బ్రతకటం లేదన్న మాట చేదు మాడుకున్నాడు. సిగరెట్టు పెట్టి పడిగడోయిన ఒక రూపాయి నోటూ తగిలాయి గబగబ కిందికి కదిపించిన ఒక కాఫీ హోటలోకి పోయి కూర్చున్నాడు. సిగరెట్లు వెలిగించాడు. "ఏం కావాలి?" అన్న ప్రశ్నకి "కాఫీ" అని సమాధానం చెప్పి ఆలోచనలో పడ్డాడు.

ఉష: పిసి టలా ప్రవర్తించింది? తనని అంత అసహ్యపడ్డాడా వాపించుకుంటా?

హఠాత్తుగా సుందరం గుర్తుకువచ్చాడు. "వాడు చెప్పిందాంట్లో ఏమన్నా నిజముందా?" అనిపించింది నిజమే. తను చేసింది అహాయిల్యమే బాధారహిత కాని, అందుకోసం ఎప్పుడూ అదే మనసులో పెట్టుకుని కుమిలిపోతూ కూర్చుండి పోవాలా? బ్రతకేందు కక్కువ బ్రతకవలసింది ఎక్కువ. తక్కువ భాగంలో జరిగిన ఒక సంఘటనను ఆధారంగా తీసుకుని మిగిలిన విశాల జీవిత భాగంలో విషాదధ్వనులు ఆలపింపచేసుకోవటమా? సబబేనా?

ప్రయత్నిస్తే బాధని మరిచిపోవటం సాధ్యమవుతుందేమో చిన్నప్పటినుంచీ అల్లారుముద్దుగా, గారాబం చేసి, తనని ఎంతో యిష్టం చూసుకున్నతల్లిని తను మాత్రం ఎంతో ప్రేమించలేదా? ఆమె చనిపోలేదా? మొదట కొన్ని నెలలు బాధపడినా చివరికి ఆమెను మరిచిపోలేదా? ఇప్పు డదంతా ఒక కలగా భావించుకోవటంలేదా? .....

శేఖరం అక్కడో క్షణం కూర్చోలేక పోయాడు. తాగుతూ తాగుతూ వున్న కాఫీని అలాగే గ్లాసులో వదిలేసి కౌంటర్‌లో బిల్లు నికి అంగుపట్టబడ్డాడు.

ఇంటికి చేరే లోపం అయిగు నెలయినా నిష్టబ్దమై నిల్చుండి పోయాడు శేఖరం లోపల ఒక్క ఉష కాట వుస్తుతి ఇంకో ఆడగొంతు వినబడిస్తున్నది లోపలికి పోయాడు.

"నా పిల్ల మెంటలు దంపేశావ్ కదయ్యా నువ్వు నువ్వు నువ్వు. నీ హృదయంలో జాలిలేదు కదే, నువ్వు నువ్వు చెప్పరే?"

శేఖరం దిగ్భ్రమిస్తాడు. తను కార్యనేనా ఉషనేనా?

ఉష ఏడుస్తున్నది నిశ్శబ్దంగా "నిజమే నిజమే. నేను చెయ్యాల్సిన నా హృదయంలో జాలిలేదు. నేను మనిషిని కాదు" అన్నది చర్మ కంఠంతో.

అవరలి ఆమె పెల్లగా ఏడుపు సాగించింది. ఏడుస్తూనే తిట్టసాగింది. "నువ్వు మనిషివి కాకపోతే: నా పిల్లాడ్నే ఎందుకు చంపావు: బాబు నీకేం అపకారం చేశాడు: వాడ్ని చంపటానికి నీకు చేతు లెట్లా వచ్చాయి ... ?"

"నన్ను క్షమించండి" అంది ఉషల కాని గొంతుతో శేఖరం ఉలిక్కిపడి లోపలికి పరుగెత్తాడు. ఆ ఉషమటుని సుందరం నిస్సహాయంగా పెట్టాడు. ఆవిడ పిచ్చిదిలా ఈరంతా తడుగుటుంటిట. చెప్పాడు. చెప్పి నవ్వాడు. ఏమిటో వాడి ఉద్దేశం?

ఆవిడ ఉష నొప్పిదాన్నే ఎందుకు తిట్టాలి? తనని ఎందుకు తిట్టకూడదు?

శేఖరం ఆలోచన పూర్తికాలేదు, అతని కోరిక నెరవేరింది.

అతను చూస్తుండగానే గేటు తెరుచుకుని నాలిలాగా లోపలికి చూడుకువచ్చింది అనిత అబ్బాయితల్లి బట్టలు చాలాపోట్ల చిరిగి పోయాయి. జుట్టంతా రేగిపోయివుంది ముఖం నిండా రక్కులు.

"ఏదీ అదీ"

శేఖరం ఉలిక్కి పడలేదు. "ఎవరు? ఎందుకు?" అన్నాడు—అవిడ రూపానికి నివ్వెర పడుతూ.

"అదే ఆరాధన నేను దాన్ని కొడితాను రోడ్డుమీద నన్నంతా చూసి సిగ్గుపడ్డాను. నేను పిచ్చి దాన్నట. నన్ను పిచ్చిది అనే చేసింది. నా కొడుకుని చంపి.....తనని తాను మర్చిపోయి ఏడవసాగింది. శేఖరం బాధగా ఆవిడముఖంకేసి చూస్తూనిల్చున్నాడు.

ఆవిడ మాట మార్చింది మళ్ళీ "నేను పిచ్చి నని దాక్కుందా? బయట కిట్టుకు వస్తాను దాని అంతం కళ్ళజూస్తాను"అంటూ చటుక్కున లోపలకు పోబోయింది శేఖరం అంత కన్న వేగంగాపోయి అడ్డంగా నిలబడ్డాడు.

"మీరు ఉష నేమి అనబానికి వీలు లేదు"

"నువ్వెవిడివి?"

"నేనా ..." అన్నాడు శేఖరం.

"దాని మొగుడివా?"

"కాదమ్మ"

ఒక్క నారిగా గట్టిగా అరిచింది "అవేళ అవేళ కారుకడిపేసి నువ్వేనా?"

శేఖరం తనని తాను నిగ్రహించుకున్నాడు. "నేనే."

ఆమె శేఖరంమీద విరుచుకుపడ్డది పోటీ కొట్టినట్లు తిట్టింది. అరిచింది. ఏం చేతకాక పడిచింది.

ఎన్నన్నా శేఖరం ఊరుకున్నాడు. నోరు మెదపలేదు

తిట్టితిట్టి అలిసిపోయి "అదెక్కడుందనటం! ఆ రాక్షసి. అగ్గిపుల్లమోడు .... దాని అంతు తేల్చుకుంటాను"అంటూ, శేఖరాన్ని తోసుకుని లోపలకు పోబోయింది. శేఖరం బలవంతంగా ఆపేశాడు.

"నన్నే యి నా ఆస: ఆమె జోరికి పోవద్దు. మీ కాళ్లు పట్టుకుంటాను అన్నాడు కాని, పిల్లలు లేరన్నభావంతో ఆమె తిట్టినతిట్టు అతని హృదయాన్ని ముక్కలు ముక్కలు చేసింది ఆ మాట వినేలోపల అన్నీ వింటున్న ఉష నేను గొడ్డుమోతునే. రాకిసిని. అంటూ పందిరిమంచం కోడుకు తల బద్దలయ్యేటట్టు కొట్టుకుంది.

ఏం చెయ్యాలో అర్థంకాకపోయేసరికి అబ్బాయి తల్లి ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయి మెల్లగా ఏడుపు సాగించింది.

శేఖరం ఆమెతో మనసువిప్పి మాట్లాడేందుకు సాహసించాడు "ఒక మాటచెప్తా. వింటారా?" అన్నాడు. సానుభూతంగా. ఆమెకు సాధ్యమైనంత దగ్గరగాపోయి.

"ఏమిటి? అని అనలేదు ఆమె.

"మీ బాధను నేను అర్థంచేసుకున్నాను నేను పాపిష్టివాడ్నే. ఏం చెయ్యను అలా జరిగిపోయింది ఎన్నాళ్లని మనిమిల బాధపడతాం?" అని శేఖరం ఒక నిమిషం ఆగిపోయాడు.

"చెప్పు... అని అనలేదాం.

మీ పిల్లవాడు పోయాడు నావల్లనే నేనందుకు ఎంతో బుణపడివున్నాను,కాని నాకు తల్లి లేదు మీపాదాలపట్టుకుని చెబుతున్నాను.మిమ్మల్నంతో గౌరవంగా చూడుకుంటాను పూజిస్తాను. మరిక్కడె నా దగ్గరే వుండిపోండి మరి మీరే నా తల్లి. ఇష్టపడతారా?" శేఖరం ఆమెపాదాలు ముట్టుకోబోయాడు. కాని ఆ పని జరుగకముందే ఆమె ఒక్కసారిగా లేచింది

"నన్నంతా ఏడిపిస్తున్నారు. నా బాబు ... నా చిట్టిబంగారు పోయాక నే నందరికీ అలుసయిపోయాను. నా కొడుకుకి బదులు నువ్వా? నీ తల్లికి బదులు నేనా? వద్దు నా బంగారు తండ్రితో యీ లోకంలో ఎప్పుడూ సరిరారు. వాడిదగ్గరకే పోతాను ... నేనూ వాడిదగ్గరకే పోతాను"

శేఖరం ఆమెను ఆపేందుకు ఎంతో ప్రయత్నించారు సాధ్యపడలేదు ఆమె విదిలించుకుని బయటికి పరిగెత్తింది. శేఖరానికి కంగారు పుట్టింది. ఏ అఘాయిత్యానికో తలబడితే? అతనూ ఆమె వెంటే పరిగెత్తాడు.

ఏం లాభం? కారిమీద ఒకచోట దెబ్బ తగిలితే అక్కడే మళ్ళీ మళ్ళీ దెబ్బ తగిలుతుంది. శేఖరం యింకా గేటుదాటి పోకముందే ఆమె గేటుదాటి యింకా గిరాలన్నా పోకముందే ప్రమాదం అప్పుడే మలుపు తిరిగిన లారీ పెద్దపెట్టున హారన్ వస్తుంది చేస్తూ సడన్‌గా బ్రేకు వేయబడి కీచుమని చప్పుడు చేసింది అంతా జరిగిపోయాక, ఆ కీచుధ్వని లోనే యింకో ప్రాణి ఆఖరిసారిగా కీచుమంది

శేఖరం తల తిరిగిపోయింది ఇదంతాచూసి బయటకు పరిగెత్తుకు వచ్చిన ఉష కిట్టల దెబ్బతిని పోయి శేఖరం చేతుల్లో వాలిపోయింది.

సుందరం ఆఖరి వ్యవహారి పిలరాలు మొదలైన విషయాలు ఈ పుస్తకంలో విపులంగా వున్నవి. ఇంకా లింగాయతం, అంధ్రవాదం మొదలైన పవిత్రక్షేత్రాలు ఈగ్రంథంలో పొందుపరచబడినవి అనేక విషయాలు ఈ పుస్తకంలో వున్నాయి క్రౌను సైజులో 86 పేజీలు వెల ముప్పావలా. కాపీలకు గ్రంథకర్త గారి పేర వ్రాయాలి.

రుపాను

రచన: తల్లావఝ్ఝల ఎం ఏ బాచ్చలర్, రెండంకాల సాంఘిక నాటకం, భాష బాగుంది. వెల రు. 0-12-0. కాపీలకు శ్రీ సత్యమాంబ పబ్లికేషన్స్, బుద్ధిపరపువారి పేట, కాకినాడ.

ప్రపంచ ఆరోగ్య మహాసభ

లైబ్రేరియా ప్రతినిధికి అధ్యక్ష స్థానం

జెనీవా, మే 6—ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థకు చెందిన అసెంబ్లీకి 1954 వ సంవత్సరానికి లైబ్రేరియా ప్రభుత్వారోగ్య శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ డాక్టర్ జోసెఫ్ ఎన్. బోగ్నా అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినారు. నేడు మొదలు అసెంబ్లీ ఏడవ సమావేశంలో ఈ ఎన్నిక జరిగింది

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ డైరెక్టర్ జనరల్ డాక్టర్ ఎం. జి. కాండావ్ 1955 బడ్జెట్‌పై ఒక నివేదికను సమర్పిస్తూ ఆ సంవత్సరంలో 1,08,00,000 డాలర్లు ఖర్చుచేయడానికి అనుమతించవలసిందిగా కోరాడు. 1955 బడ్జెట్‌లో 85,00,000 డాలర్లు వ్యయం చూపబడింది.

కైరో, మే 5—ఈజిప్టులో ప్రసిద్ధ పత్రిక "ఆల్ మిస్రీ" కిలై చెప్పు రద్దుచేస్తూ, పత్రికా నిర్వాహకులైన పౌరి సోదరులకు లైదు శిక్ష విధిస్తూ, ఈజిప్షియన్ విప్లవ నాయక సంఘం ఉత్తరువులు జారీ చేసింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అవినీతి పాలుచేసినందుకు పౌరి సోదరులకు శిక్ష విధించబడిందని విప్లవ నాయక సంఘం ప్రకటించింది కూడా.

మరికొన్ని వార్తా పత్రికలు ప్రభుత్వాధ్వర్యంలోకి తీసుకోబడినవి.

★ బంగారం ధర పెరుగుతూ యున్నందున
★ ధనము నిల్వ పెట్టుటకుగాను
"ఉమా" బంగారం కవరింగు నగలను కొని ధరించండి

ముఖ్యము లోహముపై అసలు బంగారు రేకు తొడిగి తయారు చేసిన ఆభరణములు కాదని దుజువు పర్చినరు 500/- లు బహుమానం. ప్రతి వస్తువు పైన 'ఉమా' మార్కు గుర్తించి కొనవలయును.

UMA's Bangles.
UMA 1071
UMA 285
UMA 201
UMA

అనేక సంవత్సరాలు మన్నికగా యుంటవి పలయువారికి నగల బ్యాట్లాగు ఉచితము. నేడే వ్రాయండి.

పస్తువులు తెప్పించు వారికి
వి. పి. పార్సలు
చార్జి రు. 1-4-0
ప్రత్యేకం.

"ఉమా" గోల్డు కవరింగు వర్క్సు, ఉమామహల్
మచిలీపట్టణము, ఉమా గోల్డు కవరింగు వర్క్సు పోస్టు ఆఫీసు,
తంతి: "ఉమా" ::: పోను: నెం. 120.

కాశ్మీర్ చూడండి

కాకపోకలకు కన్‌సెషన్ టికెట్లు అమ్మబడుచున్నవి

ఈ క్రింద తెల్పబడిన స్టేషన్లకుండి ఏ చోటికైనా థ్రీక్లాసు, రైలు-కమ్-రోడ్ మరియు రైలు-కమ్-ఏయిర్ కనెక్షన్ టికెట్లు (I, II ఇంటరు & III) యివ్వబడుచున్నవి.

నవాకా, సియాల్దా, ధనబాద్, పాట్నాజంక్షన్, గయ, టాటానగర్, రాంచీ పూరు, కటక్, వాల్తేరు.

రైలు-కమ్-ఏయిర్ రిటర్న్ టికెట్లు.

I, II & ఇంటరు క్లాసులకు 1 1/3 ఒక వైపు రైలు ప్రయాణపు ఛార్జీ. III క్లాసుకు 1½ ఒక వైపు రైలు ప్రయాణపు ఛార్జీ గాక, పఠాన్‌కోట్—శ్రీనగర్ విమాన సమయములకు రూ.76/-. 3 తొండ్లు మించి 12 తొండ్లలోపు కుటుంబాల పిల్లలకు అర్ధ టికెట్లు. విమాన సమయపు ఛార్జీ రూ.38/-. 3 తొండ్లు లేదా అంతకన్న తక్కువ కుటుంబాలకు ఛార్జీ రూ.8/-.

రైలు-కమ్-రోడ్ రిటర్న్ టికెట్లు

I, II & ఇంటరుక్లాసులకు 1 1/3 ఒక రైలు ప్రయాణపు ఛార్జీ. III క్లాసుకు 1 1/2 ఒక వైపు రైలు ప్రయాణపు ఛార్జీ గాక పఠాన్‌కోట్—శ్రీనగర్ రోడ్డు ప్రయాణములకు రూ-27/-.

3 తొండ్లు మించి 12 తొండ్ల లోపుగల పిల్లలకు రైలు ఛార్జీలలో సగము మాత్రము గాక రోడ్డు ప్రయాణములకు గాక పోతల ఛార్జీ పూర్తిగా యివ్వబడుతుంది. అనగా రూ- 27/-.

- 3 మాసముల వరకు అమలులోనుండు ఈ టికెట్లు సం. 1954 అక్టోబరు 31 తేదీ వరకు అమ్మబడును.
- రిటర్న ప్రయాణములన్నవే మధ్య మధ్య విరామమును.
- ఎక్కువగా ఆఫీసులలో అమ్మబడును.
- పై తెల్పబడిన స్టేషన్లలోను, బుకింగు ఆఫీసులలోను వివరములు తెలియగలవు.

ఈస్టర్న్ రైల్వే వారిచే ప్రచురింపబడెను